

Струка Володимира Івановича

КОНСТИТУЦІЙНЕ ЗВЕРНЕННЯ
*про офіційне тлумачення положень ч.2 ст.294 Кодексу України про адміністративні
правопорушення у взаємозв'язку із положеннями ч.3 ст.129 Конституції України*

Керуючись ч. 2 ст. 150 Конституції України, п. 4 ст. 13, 42, 43 Закону України «Про Конституційний Суд України»,

Прошу Конституційний Суд України:

Надати офіційне тлумачення положень ч.2 ст.294 КУпАП (Відомості Верховної Ради УРСР, 1984 р., додаток до № 51, ст. 1122), щодо роз'яснення права прокурора оскаржити в апеляційному порядку постанову судді у справі про адміністративне правопорушення, пов'язане з корупцією та погіршення становища особи, відносно якої виносилася постанова судді у справі про адміністративне правопорушення, пов'язане з корупцією. А саме:

Стаття 294. Набрання постановою судді у справі про адміністративне правопорушення законної сили та перегляд постанови.

(...);

Постанова судді у справі про адміністративне правопорушення може бути оскаржена особою, яку притягнуто до адміністративної відповідальності. Її законним представником, захисником, потерпілим. Його представником протягом десяти днів з дня винесення постанови.

(...);

Предмет необхідного тлумачення:

1) частину 2 статті 294 Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо роз'яснення права прокурора оскаржити в апеляційному порядку постанову судді у справі про адміністративне правопорушення та погіршити становище особи, відносно якої виносилася постанова судді у справі про адміністративне правопорушення, пов'язане з корупцією.

« Постанова судді у справі про адміністративне правопорушення може бути оскаржена особою, яку притягнуто до адміністративної відповідальності. Її законним представником, захисником, потерпілим, його представником протягом десяти днів з дня винесення постанови. »

Обґрунтування необхідності в офіційному тлумаченні:

Офіційне тлумачення положень ч.2 ст.294 Кодексу України про адміністративні правопорушення є необхідним у зв'язку з наявністю неоднозначної судової практики щодо права прокурора оскаржити в апеляційному порядку постанову судді у справі про адміністративне правопорушення, пов'язане з корупцією, при тому що Законом України

"Про прокуратуру", який набрав чинності з 26.10.2014 року, внесено зміни до ст.ст.7, 287, 294 КУпАП, згідно з якими прокурор є суб'єктом оскарження в апеляційному порядку постанов у справах про адміністративне правопорушення лише у випадках, передбачених ч.5 ст.7 КУпАП (у справах щодо застосування заходів примусового характеру, пов'язаних з обмеженням особистої свободи громадян)

В одному випадку – апеляційні суди України дотримуються вимог ст.ст.7, 287, 294 Кодексу України про адміністративні правопорушення, ч. 1 ст. 6 Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод і виносять постанови про відмову у відкритті апеляційного провадження по апеляційній скарзі прокурора в справах про адміністративні правопорушення, пов'язане з корупцією, мотивуючи тим, що відповідно до ст.7, ст.287, ч.2 ст.294 КУпАП, прокурор не є суб'єктом подання апеляційної скарги у справах про адміністративні правопорушення, пов'язане з корупцією, а подання такої апеляційної скарги зумовлена на погіршення становища особи, відносно якої виносилася постанова судді у справі про адміністративне правопорушення, пов'язане з корупцією та прокурор є суб'єктом оскарження в апеляційному порядку постанов у справах про адміністративне правопорушення лише у випадках, передбачених ч.5 ст.7 КУпАП (у справах щодо застосування заходів примусового характеру, пов'язаних з обмеженням особистої свободи громадян).

Зокрема це постанови судів апеляційної інстанції :

- Апеляційного суду Чернівецької області від 12.03.2015 року, справа № 33/794/33/15;
- Апеляційного суду Чернівецької області від 22.01.2015 року, справа № 33/794/10/15;
- Апеляційного суду Чернівецької області від 16.01.2015 року, справа № 717/1892/14-п;
- Апеляційного суду Чернівецької області від 19.08.2015 року, справа № 723/1995/15-п;
- Апеляційного суду Чернівецької області від 06.05.2015 року, справа № 725/1232/15-п;
- Апеляційного суду Чернівецької області від 19.05.2015 року, справа № 715/509//15-п;
- Апеляційного суду Чернівецької області від 17.04.2015 року, справа № 718/512/15-п;
- Апеляційного суду Чернівецької області від 05.05.2015 року, справа № 725/1758/15-п;
- Апеляційного суду Тернопільської області від 02.06.2015 року, справа №601/688/15-п.
- Апеляційного суду Тернопільської області від 27.08.2015 року, справа №601/688/15-п.

В іншому випадку – є судді апеляційного суду, які вважають, що прокурор має право оскаржити в апеляційному порядку постанову судді у справі про адміністративне правопорушення, пов'язаного з корупцією. При чому, такі рішення мотивують тим, що відповідно до ст.7 КУпАП прокурором же підтримувалося обґрунтованість та доведеність винуватості відповідно до протоколу про адміністративного правопорушення, пов'язаного з корупцією відповідно до ЗУ «Про запобігання корупції».

Зокрема, такої позиції дотримуються:

- Апеляційний суд Чернівецької області в постанові від 25.05.2016 року, справа № 33/794/54/16.
- Апеляційний суд Київської області в постанові від 11.04.2016 року, справа № 375/204/16-п та ін.

Відповідно до ст.8 Конституції України- в Україні визнається і діє принцип верховенства права. Норми Конституції України є нормами прямої дії. Звернення до суду для захисту конституційних прав і свобод людини і громадянина безпосередньо на підставі Конституції України гарантується.

Важливим для забезпечення реалізації принципу верховенства права є й наблизений до нього за своєю сутністю та змістом принцип верховенства закону. Верховенство закону передбачає визнання ключової ролі закону, прийнятого народом чи парламентом, якому народ делегував своє повновладдя, у правовій системі держави, в діяльності всіх суб'єктів

права, насамперед органів державної влади й органів місцевого самоврядування, їх службових і посадових осіб. Тобто зміст принципу верховенства закону означає вищу юридичну силу щодо всіх інших нормативно-правових актів та інших джерел права (правових звичаїв, правових договорів, правових прецедентів тощо), а також важливість для системи правотворчої та правозастосовної діяльності.

У Рішенні від 28 квітня 2009 року № 9-рп/2009 Конституційний Суд України, вказуючи на недопустимість звуження змісту та обсягу існуючих прав і свобод, що об'єктивно призведе до погіршення становища особи в суспільстві через їх обмеження, зробив концептуальне застереження органам державної влади про те, що невиконання державою своїх зобов'язань призводить до порушення принципів правової держави, ставить громадян у нерівні умови, підриває принцип довіри особи до держави (абзац п'ятий пункту 5 мотивувальної частини).

Сьогоднішня ситуація в Україні коли прокурори, після внесення змін в ч.2 ст.294 КУпАП Законом України «Про прокуратуру» від 14.10.2014 року, не будучи суб'єктами оскарження в апеляційному порядку постанови судді у справі про адміністративне правопорушення, пов'язаного з корупцією відповідно до ЗУ «Про запобігання корупції», подають апеляційні скарги, а апеляційні суди протиправно приймають такі апеляційні скарги до свого провадження та розглядають апеляцію по суті, призводить до порушень прав особи, відносно якої виносилася постанова судді у справі про адміністративне правопорушення, пов'язаного з корупцією та погіршення її становища. А саме :

- прав гарантованих ч.3 ст.129 Конституції України («...основними засадами судочинства є зокрема законність, рівність усіх учасників судового процесу перед законом і судом, забезпечення апеляційного та касаційного оскарження рішення суду, крім випадків, встановлених законом...»).
- прав гарантованих ч. 1 ст. 6 Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод («...кожен має право на справедливий і публічний розгляд його справи упродовж розумного строку незалежним і безстороннім судом, встановленим законом, який вирішить спір щодо його прав та обов'язків цивільного характеру або встановить обґрунтованість будь-якого висунутого проти нього кримінального обвинувачення...»).

Законом України «Про прокуратуру» від 14 жовтня 2014 року №1697-VII (1697-18) внесені зміни до ст. ст. 7, 287, 294 Кодексу України про адміністративні правопорушення.

Вказані зміни, відповідно до розділу XII прикінцевих положень Закону України «Про прокуратуру» від 14.10.2014 року №1697-VI (1697-18), набрали чинності з наступного дня після його опублікування, зокрема з 26.10.2014 року.

Ч. 2 ст.294 КУпАП передбачений вичерпний перелік суб'єктів, наділених правом оскаржувати постанову судді у справах про адміністративні правопорушення. Відповідно до змісту даної норми закону, таким правом наділені особи, яких притягнуто до адміністративної відповідальності, їх законні представники, захисники, потерпілі та їх представники.

За змістом ст.ст.7, 287 КУпАП, прокурор має право на оскарження постанов по справі про адміністративне правопорушення у випадках, передбачених ч.5 ст.7 цього кодексу, зокрема у справах про застосування заходів примусового характеру і пов'язаних з обмеженням особистої свободи громадян.

В порушення вимог ч.2 ст.294 КУпАП прокурором подаються апеляційні скарги, а судами апеляційної інстанції приймаються до розгляду апеляційні скарги подані неправомочним суб'єктом. Після перегляду такої апеляції поданої не суб'єктом її подання, судом погіршено становище, тим самим порушуючи основні принципи судочинства, такі як рівність усіх учасників судового процесу перед законом і судом, принцип верховенства права та право на судовий розгляд встановлений законом.

Отже, саме з метою забезпечення реалізації та захисту конституційних прав осіб, відносно яких виносилася постанова судді у справі про адміністративне правопорушення, пов'язане з корупцією, взагалі, визначення вірного застосування зазначених норм, враховуючи актуальність цього звернення в світі законодавчої неврегульованості, необхідно надати офіційне тлумачення ч.2 ст.294 Кодексу України про адміністративні правопорушення.

Додатки:

- копія ухвали Апеляційного суду Чернівецької області від 12.03.2015 року, справа № 33/794/33/15;
- копія постанови Апеляційного суду Чернівецької області від 22.01.2015 року, справа № 33/794/10/15;
- копія постанови Апеляційного суду Чернівецької області від 16.01.2015 року, справа № 717/1892/14-п;
- копія постанови Апеляційного суду Чернівецької області від 19.08.2015 року, справа № 723/1995/15-п;
- копія постанови Апеляційного суду Чернівецької області від 06.05.2015 року, справа № 725/1232/15-п;
- копія постанови Апеляційного суду Чернівецької області від 19.05.2015 року, справа № 715/509//15-п;
- копія постанови Апеляційного суду Чернівецької області від 17.04.2015 року, справа № 718/512/15-п;
- копія постанови Апеляційного суду Чернівецької області від 05.05.2015 року, справа № 725/1758/15
- копія постанови Апеляційного суду Тернопільської області від 02.06.2015 року, справа №601/688/15-п;
- копія постанови Апеляційного суду Тернопільської області від 27.08.2015 року, справа №601/688/15-п;
- копія постанови Апеляційного суду Чернівецької області в постанові від 25.05.2016 року, справа № 33/794/54/16;
- копія постанови Апеляційного суду Київської області в постанові від 11.04.2016 року, справа № 375/204/16-п .

Конституційне звернення подається у 3-х прим.

18.07. 2016 року

В. Струк